

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændringer i beskatningen af faste ejendomme [af A. C. Normann m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XII) findes i tillæg A. sp. 1077, fremsættelsen i tidenden sp. 2334).

Sagen sattes til forhandling.

Finansministeren (Poul Hansen): Det foreliggende forslag går ud på at opfordre regeringen til at fremsætte lovforslag om ændringer i beskatningen af faste ejendomme til staten og kommunerne med henblik på en forenkling af denne beskatning. Disse ændringer skal efter forslaget nærmere gå ud på, at ejendomsbeskatningen ændres til udelukkende at være en kommunal grundskyld, at alle bygningskatter trinvis afvikles, at statsgrundskylden afskaffes, og at kommunernes adgang til selv at bestemme grundskyldens omfang udvides.

Over for dette forslag vil jeg gerne først understrege, at regeringen er meget velvilligt indstillet over for en forenkling af ejendomsbeskatningen, og at den også er velvilligt stemt over for foranstaltninger af netop den karakter, der er anført i forslaget. Tanken om at koncentrere ejendomsbeskatningen hos kommunerne har regeringens fulde sympati.

At regeringen er indstillet på, at ejendomsbeskatningen skal forenkles, har da også allerede fundet udtryk på forskellig måde. Der blev således i august 1963 nedsat et udvalg netop med den opgave at undersøge spørgsmålene om ejendomsbeskatningens forenkling, og på grundlag af redegørelser fra dette udvalg er der allerede her i tinget gennemført eller foreslået forskellige lovændringer på ejendomsbeskatningens område. Således gennemførtes før jul den lov, der afskaffer grundstigningsskylden fra den 1. april 1966, og den 20. januar i år har jeg fremsat et lovforslag, der angår forenkling og forbedring af bestemmelserne i vurderingsloven.

Efter hvad jeg har fået oplyst, er forenklingssudvalget nu midt i arbejdet med undersøgelsen af spørgsmålet om den fremtidige beskatning af de faste ejendomme. Udvalget har herved også for øje det udbredte ønske

om helt at overlade denne beskatning til kommunerne. Det er oplyst over for mig, at de forslag, udvalget udarbejder, således også vil omfatte et forslag om ophævelse af statsgrundskylden og om afvikling af den fikserede statslige bygningskat i takt med den afvikling, der jo allerede efter de gældende regler finder sted af den kommunale bygningskat.

Hvad den kommunale grundskyld angår, er forholdet i dag det, at der, for så vidt angår bykommunerne, kun gælder en mindstegrænse for grundskyldpromillen, nemlig hvad den var i skatteåret 1960-61, hvilket næsten overalt i disse kommuner vil sige ca. 25 promille. I disse områder kan kommunerne altså allerede efter de gældende regler frit bestemme en udvidelse af grundskyldens omfang. Kun i landkommunerne gælder der i dag begrænsninger. For grundskyldpromillens højde i sognekommunerne gælder der et interval på mellem 10 og 35 promille med den gennemsnitlige promille for tiden liggende på ca. 22, og for amtskommunernes vedkommende kan promillen ikke overstige 14. Denne maksimalpromille finder i dag anvendelse i næsten alle amtskommunerne. Spørgsmålet om ændring af disse grænser, således at der bliver mulighed for en udvidelse af grundskylden i landkommunerne, er blandt de spørgsmål, udvalget for tiden særlig beskæftiger sig med.

Fra udvalget har jeg også fået oplyst, at man tillige nærmere overvejer, hvorledes den lempelse, der indtræder ved statsgrundskyldens ophævelse, mest hensigtsmæssigt kan inddrages under den kommunale grundbeskatning, idet denne reform efter udvalgets opfattelse ikke bør formindske den samlede grundbeskatning.

Ejendomsskatternes provenu for indeværende skatteår er i alt for stat og kommuner ca. 900 mill. kr. Hovedparten heraf er de kommunale ejendomsskatter. Statens provenu er kun ca. 135 mill. kr. eller kun omkring 1 pct. af statens samlede indtægter. Der indgår i de nævnte tal grundstigningsskyld med knap 90 mill. kr. fordelt ligeligt mellem stat og kommuner. Ser man bort fra grundstigningsskylden, hvis bortfald jo nu er vedtaget her i tinget, er der af statskat kun ca. 60 mill. kr. statsgrundskyld og ca. 30 mill. kr. statsejendomsskyld. Regeringen er absolut indstillet på, at en afvik-

[Finansministeren.]

ling af denne beskedne statsbeskatning af ejendomme bør finde sted og afløses af en udvidet kommunal grundbeskatning, men jeg må understrege, at der nok i forbindelse hermed tillige vil være anledning til at overveje eventuelle ændringer i byrdefordelingen mellem staten og kommunerne.

Regeringens videre bestræbelser med hensyn til omlægning af ejendomsbeskatningen mener jeg næppe vil komme til at afvige fra, hvad der er anført i beslutningsforslaget. Jeg må dog stærkt understrege, at regeringens fremsættelse af lovforslag om ændringer i ejendomsbeskatningen naturligt må afvente, at forenklingssudvalget får afsluttet sit arbejde. Jeg har imidlertid af udvalget fået oplyst, at udvalget bestræber sig for at få arbejdet afsluttet i løbet af denne måned. Når betænkningen fra udvalget foreligger, vil regeringen snarest fremsætte lovforslag i folketinget, og om muligt vil lovforslag derfor blive fremsat allerede inden folketinget skilles til sommer.

Om folketinget på denne baggrund vil finde det nødvendigt at vedtage det foreliggende forslag til beslutning, skal jeg på denne baggrund for min del undlade at tage stilling til.

Ordføreren for forslagsstillerne (A. C. Normann): Jeg vil begynde med at takke den højtærede finansminister for den tilslutning, hans udtalelser indeholdt, både til tanken om at aftrappe statsejendoms-skylden og få den afskaffet og om overførelsen til kommunerne af det provenu, staten hidtil har oppebåret af alle former for skat på fast ejendom. Den almindelige sognekommunale og bykommunale grundskyld, for tiden varierende fra 10 til 35 promille, som den højtærede minister nævnte, men som i enkelte kommuner er noget højere i kraft af dispensationer, og de 24-25 promille i bykommunerne, udgjorde i skatteåret 1963-64 365 mill. kr., og det er en væsentlig del af det provenu, som kommunerne oppebærer i skatterne på fast ejendom.

Hvis jeg lige må have lov til at rekapitulere, hvilke former for skat dette forslag kommer til at dreje sig om, er der dernæst den amtskommunale grundskyld på vistnok ca. 82 mill. kr., hvoraf staten som led

i landbrugsordningen har betalt en del, og som udskrives med maksimalt 14 promille af grundværdien.

Dertil kommer den noget sjældnere påagtede tillægsgrundskyld, der, hvis kommunerne beslutter det, kan udskrives med maksimalt 10 promille på sådanne ejendomme, hvis ejer eller forpagter bor i en anden kommune, og som kun drejer sig om ganske få penge, vistnok ca. 1 mill. kr. for hele landet.

Så er der den ejendomsskyld, der fikseredes i 1961, og som skal aftrappes til 0 over en periode på 28 år, og som indbringer 212 mill. kr. — når jeg siger „indbringer“, gælder det afvigte skatteår — til by- og sognekommunerne og godt 50 mill. kr. til amterne.

Endelig er der den særlige dækningsafgift, som by- og sognekommunerne kan afkræve enten ejendomme, der ejes af det offentlige og er fri for kommunal ejendomsbeskatning, eller ejendomme, der anvendes til kontor, forretning, fabrikker, hoteller eller lignende formål, som eventuelt påfører kommunerne en betydelig udgift. Den andrager 32-34 mill. kr., som hidtil har været fordelt mellem alle 3 kommunegrupper.

Disse skatter indbringer altså noget over 700 mill. kr., og de er i forvejen kommunale. Kun den del deraf, som udskrives på bygninger, og som ikke er under afvikling, er der tænkt på i det foreliggende forslag, idet det så var tanken at søge det pågældende beskedne beløb overført fra bygnings- til grundskyld. Jeg håber — og min forventning derom er steget efter den højtærede finansministers tale — at der kan findes en praktisk fremkommelig måde at gøre det på.

Som tillæg til denne kommunalbeskatning har vi så statsbeskatningen af ejendomme — jeg ser her bort fra kapitalvindingsskatten og grundstigningsskylden, der stadig virker, idet den sidste dog er under snarlig afvikling — og her drejer det sig især om den almindelige statsgrundskyld, der udskrives med 6 promille og indbringer ca. 95 mill. kr. Jeg har allerede ved fremsættelsen begrundet, hvorfor forslagsstillerne mener, at dette beløb bør overføres til kommunerne; og andre partier har givet principiel tilslutning hertil.

For bykommunernes vedkommende vil den måde, hvorpå det eventuelt kan ske,

[A. C. Normann.]

formentlig være let at udfinde. Man kan f. eks. forhøje de faktiske promiller, som købstæderne og flækkerne anvender, med statsgrundskyldens 6 promille. Vanskeligere er det for sognekommunernes vedkommende, fordi bevægeligheden her mellem minimalt 10 promille og maksimalt 35 promille medfører en så stor forskelligartethed i kommunernes udskrivning af skat på fast ejendom. Imellem 10 og 11 promille, altså over 10 eller nede i nærheden af de 10, ligger 50 kommuner, og på 35 og derover ligger 236 kommuner, medens det store, store antal af sognekommuner udskriver fra 15 til 30 promille, hvilket svarer meget godt til, hvad den højtærede finansminister oplyste om et gennemsnit på 22 promille.

Jeg afventer altså under forudsætning af folketingets tilslutning den højtærede finansministers forslag, som jeg nu har et tilsagn om vil komme. Jeg kunne tænke mig, at problemet på dette område lettest løses ved at forhøje amternes faktiske promiller fra 14 til 20 promille maksimalt og foretage en undersøgelse af, om der vil være saglige grunde for særlige ordninger for Københavns, Frederiksborg og Sønderborg amter, der er de eneste, der ligger væsentligt under de 14, der nu er den højest tilladte promille. Men der knytter sig dertil forhold, som nok fordrer en grundigere undersøgelse.

Går vi den vej, jeg her har nævnt, vil det sige, at beløbet fuldt ud kommer sognekommunerne til gode, samtidig med at det bliver lettere at følge venstre og de konservative et stykke på vej i deres ønske om at få grundlaget for tilskud til amterne fra sognekommunerne omlagt, således at det i stedet for at sættes i forhold til grundværdien beregnes i forhold til indkomstmassen, idet sognekommunernes samlede tilsvær til amterne vel i så fald falder med henimod 60 mill. kr. Og får vi så også stats-ejendomsskylden overført til kommunerne, vil disses samlede byrder lattes meget føleligt, idet statsejendomsskatten andrager noget over 30 mill. kr.; det er noget, som samtidig vil gøre det lettere at få gennemført den tanke, det radikale venstre er gået ind for: at forhøje den skattefrie bundgrænse for indkomstbeskatningen til kommunerne.

Jeg nævner også den mulighed — men

foreløbig kun som en mulighed, jeg gerne vil have drøftet i folketingsudvalget — at man, hvis folketinget ønsker statsejendomsskylden afviklet fremfor at opretholde den og overføre den til kommunerne som grundskyld, da i afviklingsperioden lader provenuet gå til støtte for særlig vanskeligt stillede kommuner. Vi har tidligere haft et beløb til rådighed for sådanne kommuner, og jeg tror — jeg bygger på erfaringerne fra dengang — at der, bl. a. når det drejer sig om kommuner med stor geografisk udstrækning og ret få og ofte ikke alt for velstillede indbyggere, vil være et behov for en sådan ordning. En omlægning som den, det radikale venstre her ønsker, motiverer jo i sig selv, at sognekommunerne får adgang til at udskrive mere i grundskyld end hidtil — et ønske, vi rejste i forbindelse med grundstigningsskyldens afskaffelse. Jeg håber, der skal kunne opnås et flertal herfor, men det er også en af de ting, som kan drøftes nærmere i udvalget.

Nu henviste den højtærede finansminister til det siddende ekspertudvalg, hvad der jo er rimeligt — forenklingudvalget er det vist, vi kalder det — men jeg formoder, at vi ikke behøver at vente alt for længe på bemærkninger fra dette udvalg. Ændringerne vedrørende grundstigningsskylden for nylig fik man meget hurtigt fra hånden, og jeg tror ikke, det foreliggende forslag er mere indviklet, end at man med hensyn til det også ret hurtigt kan gøre sine overvejelser i forenklingudvalget.

I alt fald tror jeg, det ville være rigtigt, om det forslag, som folketinget anmoder regeringen om, og som den højtærede minister giver tilsagn om at fremsætte, kunne fremsættes i år, så at befolkningen og kommunerne kan få lejlighed til at gennemdrøfte det tids nok til, at det kan blive en realitet i skatteåret 1966-67.

Jeg skal med disse ord anbefale forslaget til folketingsbeslutning til hurtig og villig behandling i det høje ting.

Ove Hansen: Jeg vil gerne sige, at de tanker, der ligger i det forslag til folketingsbeslutning, som det ærede medlem hr. A. C. Normann m. fl. har fremsat, i og for sig har min sympati. Jeg synes, der er ting i det, som vi jo netop bør kunne tale noget om og få en, skal vi sige varig løsning på.

[Ove Hansen.]

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning går ud på, som også omtalt af den ærede ordfører for forslagsstillerne, at alle ejendomsskatter i fremtiden skal være kommunale, og den højtærede finansminister har også givet udtryk for, at han mener, det bør være kommunerne alene, der skal have disse faste ejendomsskatter. Når vi nu ved, at det provenu, som staten får af ejendomsskatterne, er meget begrænset, så ville det også efter min opfattelse være rimeligt, at det blev kommunerne, der ene og alene havde disse faste skatter.

Den ærede ordfører for forslagsstillerne, det ærede medlem hr. A. C. Normann, kom også ind på spørgsmålet om bygnings skylden, som jo nu er fikseret og aftrappes over en årrække. Som nævnt af det ærede medlem gennemførte vi denne lov i 1961, og vi er helt indforstået med, at denne bygnings skyld efterhånden skal fjernes. Vi er ikke interesseret i en skat på selve boligen. Skal vi have faste skatter, mener vi så afgjort, at de bør ligge på selve grundværdien.

Problemet dækningsafgift omtales i fremsættelsen — jeg tror ikke, den ærede ordfører for forslagsstillerne var inde derpå — og man ser meget gerne, at denne dækningsafgift alene lægges på grunden. Nu er det jo sådan, at hvis vi tager en dækningsafgift af visse ejendomme, så er det først og fremmest bygningsværdierne, der tynger til. Skal vi have en dækningsafgift, som vi jo kan få med indtil 5 promille, er det jo ikke at betragte som en skat, en afgift, men en dækning for de udgifter, det offentlige har til vejanlæg, kloak o. s. v. Skal der ske ændringer vedrørende dækningsafgiften, skal det efter min mening måske være i selve promillens højde; den kan i hvert fald i dag højst tillades at andrage 5 promille.

Jeg er enig med det ærede medlem i, at man i større udstrækning bør give kommunerne adgang til selv at fastsætte promillernes størrelse. Vi har altså således i dag for købstædernes vedkommende en bundgrænse for promillernes størrelse. Det har vi også i sognekommunerne, men her har man også en overgrænse, nemlig de 35 promille. Jeg synes også, at kommu-

nerne i nogen grad selv skulle have lov til at bestemme, hvilken promillestørrelse de skulle have, og jeg lægger mere vægt på, hvor meget man må udskrive, end på selve promillernes størrelse. Promillernes størrelse fortæller ikke så meget; hvor stor en part man udskriver på fast ejendom, fortæller betydelig mere end selve en promilles størrelse.

Skal vi prøve at finde en endelig løsning, ser jeg meget gerne, at man alligevel afventer det, som også den højtærede finansminister var inde på, nemlig forenklingsudvalgets afgørelse, for vi skal løse både den amtskommunale, den sognekommunale og købstædernes beskatning, og når vi skal tænke på denne beskatningsform, tror jeg også, at de personlige skatter må med ind i billedet. Det skattefri fradrag, der gives ved den personlige skat, får jo også nogen indflydelse på ejendomsskatterne, promillernes størrelse. I dag er bundfradraget fra 3.000 op til 4.500 kr. for familieforsørgere. Jeg tror også, at vi en skønne dag må have opmærksomheden henvendt på dette, når vi skal tale om disse kommunale ejendomsskatter.

Som jeg sagde til indledning, er vi sympatisk indstillet over for dette forslag, vi er villige til at se nærmere på det. Men efter at vi har hørt den højtærede finansminister og nu den ærede ordfører for forslagsstillerne, er der måske ingen grund til at opretholde forslaget, da vi vist er enige om, at vi her i folketinget skal finde en løsning på disse problemer. Men opretholder man forslaget til folketingsbeslutning, ja, så er vi da også villige til at medvirke til forslagets gennemførelse.

Thisted Knudsen: Hvis det ærede medlem hr. A. C. Normann sætter pris på en anerkendelse fra min side, skal jeg gerne i denne situation yde den. Det har altså vist sig, at det har en vis gavnlig virkning at komme ud i den friske strøm; man kommer til at se lidt anderledes på problemerne, og jeg kan egentlig kun anerkende det initiativ, som det ærede medlem sammen med andre har taget i problemet den faste beskatning.

Vi drøfter jo personbeskatningen. Vi er enige om, at dybtgående reformer er nødvendige, og her rejstes problemet om beskatningen af den faste ejendom. Vi ved, at den

[Thisted Knudsen.]

lovgivning, vi har, er bygget op stykkevis. Der er også mange af os, der har den opfattelse, at udviklingen egentlig er løbet fra det system, vi i dette øjeblik har for den faste beskatning, og at dybtgående ændringer, forenklinger, måske også en mere retfærdig ordning af dette skattesystem er på sin plads.

Vi er egentlig 75 pct. enige med det ærede medlem. Vi mangler kun 25 pct., og det regner vi med at kunne opnå. Det er selvfølgelig rigtigt, at man bør ændre grundskylden til kun at være kommunal, og at statsgrundskylden bør bortfalde; den er det jo også allerede delvis. Fra regeringens side har man jo anerkendt det over for landbrugsejendomme — og med meget fornuftige begrundelser efter min opfattelse. Det kan ikke være det store problem.

Vi er egentlig også enige om det principielle, at alt, hvad der hedder bygningskyld, skat på bygninger, er tiden løbet forbi. Vi er jo undervejs, men det går måske ikke hurtigt nok. Jeg mener, man kunne tage undervejelse at afvikle disse bygningsskatter, som vi alle herinde erkender principielt ikke kan opretholdes, hurtigere, end vi vedtog det i sin tid.

Så kommer det sidste, det store problem, det er spørgsmålet om kommunernes og ikke mindst landkommunernes udskrivning af skatter på jorden. Det er jo nemlig det, der bliver tilbage. Det er da ganske klart, at når man kommer ind på dette spørgsmål, så kommer landbruget frem i første række. Jeg har altid sagt, at beskatningen af jordværdier måtte ende som en skat på boliger og en skat på jorden som produktionsmiddel i landbruget. Der er ikke andre muligheder, og det er det, der har ført også det ærede medlem hr. A. C. Normann ind på den tanke, om dette grundlag egentlig er holdbart mere, om man kan tillade kommunerne efter et stigende behov for skatter at udnytte jorden, hvad enten denne benyttes til bolig eller landbrugsproduktion, til at lægge yderligere byrder på disse to områder.

Jeg ved ikke helt bestemt, hvad det ærede medlem tilsigter med bemærkningen i forslaget om, at kommunernes adgang til selv at bestemme grundskyldens omfang udvides. Der har stået svære kampe i dette ting om, om man egentlig skulle have et loft

over den kommunale udskrivning på jorden, stigende eller faldende efter kommunernes behov. Disse stærke politiske kampe er jo endt principielt derhen, at vi har fundet et loft, der egentlig gælder for alle kommunetyper, således at en kommune ikke uden videre kan fordele sin skattebyrde uden hensyn til, hvordan forholdene egentlig er i kommunen. Der er et loft over, hvor langt man må gå med den kommunale grundskyldsbeskatning. Jeg forstår på det ærede medlem, selv om det ikke er helt klart, at det, han egentlig ønsker, er mere frit slag for kommunerne på dette område, end der er i dag, og dér må jeg sige til det ærede medlem, at hvor sympatisk jeg end kan stille mig over for forslaget som helhed, så gør dette mig noget betænkelig, endog meget betænkelig. Dette loft på 35 promille har egentlig virket helt godt, og det har været et loft, der slet ikke har ligget fast. Det kan den højtærede finansminister ikke glæde sig over, men det kan vi ude i kommunerne måske glæde os over. Det ærede medlem hr. A. C. Normann ved, at når grundskyldværdien eller ejendomsskyldsværdien stiger, så åbnes der muligheder rent automatisk for kommunerne til at forøge beskatningen af jordværdien, ikke af bygningerne, men af jordværdien. Altså loftet ligger ikke så fast, som det ærede medlem tror. Og når nu det ærede medlem nævner den uensartede faste beskatning, navnlig i landkommunerne, må jeg sige, at hvis man gik til at undersøge, hvad det var, der fik disse kommuner til at bestemme denne skattepolitik, var det egentlig et spørgsmål, om den så var så ilde, som det ærede medlem tror.

Jeg har den opfattelse, at ude i kommunalbestyrelserne vurderer man det grundlag, der må anses for at være retfærdigt for den pågældende kommune; og fordi man har en lav grundskyldpromille i en kommune, behøver det egentlig ikke at være et uretfærdigt skattegrundlag. At mene dette kræver i hvert fald, at man kender alle de specielle forhold, der spiller ind.

Jeg er altså noget betænkelig på dette område, fordi jeg tror, at et loft er nødvendigt. Hvor det så skal ligge, kan man diskutere. Hvis jeg skulle sige min hjertens mening, hvad man nogle gange er nødt til, når man vil høres på rigtig måde, så burde det måske sænkes. Der vil ikke ske noget

[Thisted Knudsen.]

ved det, fordi beskatning af bolig og jord som produktionsmiddel for landbruget egentlig ikke er noget, som er eftertragtelserværdigt for den fremtid, vi står over for, og heller ikke den nutid, vi lever i. Skulle jeg derfor foreslå noget, skulle det være en nedsættelse af hensyn til de interesser, der i dag er knyttet til jordbeskatningen.

Men vi takker altså det ærede medlem hr. A. C. Normann med de andre forslagsstillere. Vi er parat til at gå til udvalgsbehandling, og jeg tror, at det ærede medlem ved behændighed, ved forståelse af selve realiteten i denne sag, vil kunne fejre en eller anden triumf, og det har vi alle brug for, hvad enten vi er venstremænd eller radikale, og jeg under det ærede medlem hr. A. C. Normann en sådan triumf.

H. C. Toft: På samme måde som det ærede medlem hr. Thisted Knudsen kunne bringe en tak til det ærede medlem hr. A. C. Normann for det fremsatte forslag, er jeg glad for på det konservative folkepartis vegne at høre et radikalt initiativ til at ændre en lovgivning vedrørende den faste beskatning. Mange gange, når vi i de seneste år i folketinget har behandlet lovforslag vedrørende den faste beskatning, har vi fra konservativ side bestræbt os på at søge frem mod forenkling og frem mod lettelse af den faste beskatning på jord og på bygninger, fordi det er vor principielle opfattelse, at man ikke gennem offentlige pålæg og byrder skal gøre det dyrere at bo, og fordi vi mener og har ment, at man ikke skal pålægge offentlige omkostninger gennem grundskatter, der gør det vanskeligere for landbruget at konkurrere, fordi man derigennem gør konkurrenceevnen ringere.

I bestræbelserne for at nå frem til en forenkling af ejendomsbeskatningen har vi da også på et tidligt tidspunkt givet udtryk for at vi gerne ville medvirke, og derfor kan vi vedrørende forslaget til folketingsbeslutning sige, at også vi ønsker en forenkling. I det konservative folkepartis landsrådsmødeudtalelse af 1963 gav vi udtryk for, at vi ønskede en forenkling, at vi ønskede, at der kun skulle være én grundskat, og det skulle være en kommunal grundskat. Jeg takker det ærede medlem

hr. A. C. Normann for, at han nu følger de synspunkter, der er indeholdt i det konservative folkepartis arbejdsgrundlag. Jeg vil imidlertid gerne tilføje, at i det konservative folkepartis arbejdsgrundlag ønsker vi — ud over at grundskatten kun skal opkræves kommunalt — fortsat en afvikling af de grundskatter, der hviler på landbrugsjorden.

Den ærede ordfører for forslagsstillerne ønsker en hurtigere afvikling af bygningskatterne. Det kan jeg sige ja til, det vil vi gerne medvirke til. Så sent som i foråret 1964 fremsatte det konservative folkeparti sammen med venstre forslag om en hurtig afvikling af bygningsskatterne, men dér brillerede det radikale venstre ved at stemme imod det sammen med socialdemokratiet; vort forslag blev altså stemt ned også med det ærede medlem hr. A. C. Normanns stemme. Vi kan altså ikke være andet end tilfreds med, at det radikale venstre nu er kommet på andre tanker og følger de synspunkter, vi da gav udtryk for og stemte for her i salen.

Når vi kommer til spørgsmålet om statsgrundskyldens afskaffelse og afviklingen af statsejendomsskatterne, kan vi også sige ja. I 1961 fremsatte vi sammen med partiet venstre forslag om at ophæve disse skatter, og derfor kan vi kun udtrykke taknemlighed for og tilfredshed med, at det radikale venstre nu også på dette område følger vore synspunkter.

Når vi kommer til det næste punkt, begynder det at knibe med muligheden for at opnå enighed mellem os og det radikale venstre. Jeg forstår forslaget til beslutning vedrørende udvidet adgang for kommunerne til at udskrive grundskyld således, at man ønsker en friere adgang for kommunerne til at kunne hæve grundskyldpromillen op over de 35 promille, som blev fastlagt ved lovgivningen i 1961. Jeg må sige, at det kan man ikke forvente det konservative folkepartis tilslutning til. Vi har arbejdet for at afvikle grundbeskatningen og bygningsskatterne, fordi vi ikke ville være med til at gøre det dyrere at bo, ligesom vi ikke ville gøre produktionsomkostningerne højere gennem skatter på bygninger, der anvendtes til industriel og anden erhvervsvirksomhed. Vi har, når det drejede sig om landbrugsjorden, ikke villet med-

[H. C. Toft.]

virke til en lovgivning, der gjorde produktionsmidlet jorden dyrere og dermed gjorde det dyrere at producere landbrugsprodukter.

Hvis det ærede medlems tanker, som de fremgår af bemærkningerne til forslaget, om en udvidet adgang for kommunerne til selv at bestemme grundskyldpromillen drejer sig om at fjerne minimumsgrænsen på 10 promille, kan jeg sige, at dér er vi absolut forhandlingsvillige, for det var ikke vore tanker, der blev gennemført i 1961 med en minimumspromille på 10; det var regeringspartierne, der gennemførte dette.

Af bemærkningerne til forslaget til beslutning fremgår det, at forslagsstillerne har den opfattelse, at der ikke sker en rimelig fordeling af den kommunale skattebyrde, og man tænker her på amtskommunerne og sognekommunerne. Også her kan vi være enige, idet vi så sent som i forrige uge behandlede et forslag fra partierne venstre og det konservative folkeparti gående ud på at ændre byrdefordelingen, fordi vilkårene har udviklet sig sådan mellem kommunerne ude i amterne, at de kommuner, der har de svageste skuldre, efterhånden har fået for meget at bære, og vi havde den opfattelse, at man derfor burde ændre lovgivningen på dette område; vort forslag behandles nu i et folketingsudvalg.

Forslagsstillerne giver også udtryk for, at man bør give kommunerne adgang til at udskrive mere i grundskat, fordi mange kommuner, navnlig i købstædernes omegn, gør store indkøb af jord og har store udgifter til byggemodning. Derfor vil jeg gerne henlede opmærksomheden på, at det har vi også haft i vore tanker, og vi har også i udvalget vedrørende kapitalvindingsskatten stillet forslag om, at man i stedet indførte en frigørelsesafgift, og at denne skulle tilfalde kommunerne, så at de kunne anvende disse midler til byggemodning og derved medvirke til at gøre det billigere for de fremtidige ejere og beboere af de pågældende arealer.

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning betyder ikke en lettelse af ejendomsbeskatningen, og det ærede medlem hr. A. C. Normann antyder selv, at når man skulle lette grundskatterne ved at fjerne statsgrundskatterne og statsejendomsbeskatningen, skulle disse overføres til

kommunerne, hvilket med andre ord ville sige, at belastningen bliver den samme for boligen og produktionsmidlet jorden også i fremtiden.

Når man skal drøfte disse problemer, kan man ikke undgå at tage med i betragtning, hvis forslaget bliver vedtaget, at det må indgå i overvejelserne, hvilke virkninger den kommende vurdering, vurderingen af september 1965, vil få. Det er klart — det forventer vi vel alle — at man står over for vældige opskrivninger af værdierne, således at der også med en lavere grundskyldpromille vil tilflyde både kommuner og amter adskilligt større midler.

Jeg vil gerne præcisere, hvad det konservative folkepartis politiske mål er vedrørende ejendomsbeskatningen.

Vi vil lette boligudgiften, gøre det billigere at bo, ved at lempe ejendomsskatterne. Vi vil ikke gennem ejendomsskatterne lægge skat på produktionsmidlet jorden, fordi det er en omkostningsfordyrelse og en forringelse af landbrugets konkurrenceevne over for udlandet, hvor vi skal sælge vore varer. Vi vil gennem en lempelse og hurtigere afvikling af bygningsskatterne være med til en politik, der ikke lægger større omkostninger på produktionsmidler, som bygninger er, når det drejer sig om erhvervsbygninger, og vi ønsker derfor, at bygningsskatterne hurtigt skal afvikles, hvad vi gav udtryk for gennem forslag her i folketinget i foråret. Vi ønsker statsgrundskatterne fjernet, hvad vi tidligere har stillet forslag om. Vi ønsker, at amternes skattekrav i højere grad kommer til at hvile på personbeskatning, og vi ønsker grundskatterne på landbrugsjorden afviklet. Men i alle overvejelserne og vurderingerne af de muligheder, der vil være fremover, må indgå den kommende ny ejendomsskyldvurdering, fordi de værdier, der fastsættes ved denne, i allerhøjeste grad vil øve indflydelse på de indtægtsmuligheder, også med de nuværende ejendomsgrundskattepromiller, som kommunerne vil få.

Den højtærede finansminister gav i sin tale udtryk for, at det udvalg, der arbejder med ejendomsbeskatningen, i løbet af forholdsvis kort tid, i løbet af nogle få måneder, ville fremkomme med en betænkning, og at regeringen, når denne betænkning forelå, agtede at fremsætte lovforslag om ændringer

[H. C. Toft.]

i ejendomsbeskatningen. Når det tidspunkt indtræffer — det må vel blive i nærheden af 1. september — mener jeg, at der er bedre grundlag for at drøfte det, som vi her i dag drøfter, fordi vi da måske har større kendskab til, hvor meget grundværdierne vil stige, og derigennem også større kendskab til, hvor meget der på dette grundlag vil kunne tilflyde kommunerne.

Vi vil gerne drøfte det forslag, der her er fremsat fra radikal side, i et udvalg. Vi har, som det ærede medlem hr. Thisted Knudsen sagde før, sympati for de tre fjerdedele af forslaget, men hvis man skal kunne forvente vor medvirken ved gennemførelse af forslaget til folketingsbeslutning, er det altså nødvendigt på visse områder at ændre den tekst, de ærede forslagsstillere har givet det.

Poul Dam: De ærede ordførere for både venstre og de konservative har sagt, at de har sympati for de tre fjerdedele af forslaget, men ikke for den sidste fjerdedel. Jeg har nok en vis fornemmelse af, at det ærede medlem hr. A. C. Normann ville have været gladere for en tilslutning til den sidste fjerdedel end til de andre tre fjerdedele.

Man kunne nok synes, at dette er en noget overflødig debat. Det er klart, at det egentlige lovgivningsarbejde må følge det forslag, der kommer fra forenklingsudvalget, og det har den højtærede minister jo bebudet inden for de allernærmeste måneder.

Der er vel ikke blevet sagt så forfærdelig meget andet end det, man kunne vente, og jeg tror heller ikke, jeg siger andet, end jeg har sagt ved tidligere lejligheder. Det skulle dog måske understreges, hvad det ærede medlem hr. H. C. Toft også antydede, at det er vigtigt, at den reform, som vi forhåbentlig kan vente for hele ejendomsskatteområdet, kan blive effektiv samtidig med, at resultaterne af den forestående vurdering foreligger. Det vil være det mest hensigtsmæssige i alle henseender.

Om selve forslaget skal jeg i øvrigt sige,

at jeg har også en hel del sympati for det. Det vidste forslagsstillerne utvivlsomt også på forhånd at det ville få fra de allerfleste sider. Der er dog et par punkter, jeg vil gøre nogle bemærkninger til.

For det første synes jeg ikke, det kan lades helt uomtalt, at forslaget i en vis forstand er med til endnu en gang at slå grundskyldtanken ihjel. Således som det er formuleret, tales der om, at kommunernes adgang til selv at bestemme grundskyldens omfang udvides, og det må vel sige, at der altså stadig væk skal være en mulighed for en forholdsvis begrænset skat på grundværdierne, således som man har en række steder i landet allerede i dag. Jeg synes, det er beklageligt, at grundskyldtanken således er ved at dø ud i dansk politik. At adskillige, der udtaler sig om spørgsmålet, aldrig har forstået, hvad grundskyld egentlig er, kan man naturligvis have vænnet sig til på nuværende tidspunkt, men det er trist, hvis grundskyldtanken også skal slås ihjel af nogle af dem, der engang har vidst, hvad grundskyld er.

For vor del mener vi ikke, at grundskyldtanken hverken kan eller bør dø ud, og vor sympati for tankerne i forslaget er betinget af, at den kommunale grundskyld, som skulle erstatte de forskellige grundskyldsformer, vi har i dag, bliver en virkelig grundskyld, d. v. s. at den skal opkræves med sådanne satser, at den virkelig opfylder grundskyldens formål. Vi kan i og for sig meget vel forestille os, at den kommunale grundskyld kan fastsættes frit af kommunerne, men den samlede grundskyld må ikke være under de 55 promille, som i dag er maksimum, når man lægger den sognekommunale, den amtskommunale og statsgrundskylden sammen, og der kunne meget vel være mulighed for, at grundskyldpromillen kunne gå højere. Det er måske nødvendigt, lige for at tydeliggøre det, at understrege, at dette betyder jo ikke en fordyrelse af jorden, men er et bidrag til at holde grundværdierne nede og dermed i sidste ende til at billiggøre f. eks. boligerne,

[Poul Dam.]

som de ærede ordførere for venstre og de konservative har talt om.

Endvidere tales der i forslaget til folketingsbeslutning om bygningsskatternes trinvis afvikling. Vi er i og for sig velvilligt indstillet også over for dette, men vil dog gerne understrege, at en sådan afvikling må have til forudsætning, at der ikke på noget tidspunkt eller for nogen ejendom derved sker en nedsættelse af de samlede ejendomsskatter. Enhver nedsættelse af ejendomsskatterne betyder jo reelt en foræring fra det offentlige af en til skattnedsættelsen svarende kapitalværdi til de nuværende ejere, og noget sådant finder vi ville være højst uønskeligt.

Med disse forbehold, som nogle måske vil finde ret væsentlige, kan vi godt tilsige støtte til forslagets videre drøftelse.

Johan Asmussen: Det ærede medlem hr. Ove Hansen brugte et udtryk, der lød omtrent sådan: skal man have faste ejendomsskatter, mener vi så afgjort, de skal ligge på grunden. De uafhængige er for så vidt enige i, at skal man have skat på fast ejendom, skal den ligge på grunden, men vi mener principielt, at det med skatter på fast ejendom er et levn fra fortiden, fra tider, hvor man havde andre forudsætninger, andre forhold end i dag. I dag er det i virkeligheden en noget mærkværdig idé at ville lægge skat på jord, navnlig på jord som produktionsmiddel. Det bliver en forlods skat på landmanden fremfor en skat på andre, og derfor er vi principielt imod det.

For så vidt det foreliggende forslag går ud på, at de ejendomsskatter, som vi skal have, skal tilfalde kommunerne, er vi enige i forslaget. For så vidt kan jeg altså fuldkommen tilslutte mig det, som de ærede medlemmer hr. Thisted Knudsen og hr. H. C. Toft har anført: vi er enige i de 75 pct. af forslaget, men må tage afstand fra den sidste fjerdedel, den, der drejer sig om, at kommunernes adgang til selv at bestemme grundskyldens omfang skal udvides. Det er lidt uklart, hvad man lægger i den formulering i selve beslutningens tekst. Det udvandes noget, forekommer det mig, i bemærkningerne til forslaget, men i alle tilfælde kan jeg gøre det helt klart, at den linje, som det giver udtryk for, kan vi ikke

være med til. Det er tidligere ved adskillige lejligheder på de uafhængiges vegne blevet anført, at selv om vi har al mulig sympati for det kommunale selvstyre og ønsker det i videst muligt omfang, så mener vi, at der netop her er et område, hvor det vil være mere end betænkeligt at give den enkelte kommune for frie tøjler. Det kan medføre usaglig forskelsbehandling fra den ene kommune til den anden, og dér må vi altså melde fra.

Derimod er vi enige i den tanke, der på det område er blevet fremsat her og andetsteds fra konservativ side, at i virkeligheden bør loftet over promillerne sænkes i takt med de stigende vurderinger. Vi står utvivlsomt over for enorme stigninger i vurderingerne her til efteråret, og det vil sige, at det burde være en selvfølge, at promillerne skulle nedsættes i takt hermed. I virkeligheden bør man derved komme bort fra det, som vi mener i princippet er forkert, med denne skat på jord, navnlig på jord som produktionsmiddel.

Man må glæde sig over ethvert initiativ, der tager sigte på forenkling af skattesystemet helt eller delvis, og for så vidt er det udmærket, at de radikale har taget et initiativ her; men jeg skal ikke nægte, at jeg deltager lidt i den undren, der har været tilkendegivet over, at man kommer med forslaget nu, for jeg synes, uden at jeg skal rose den højtærede finansminister alt for meget, at forenklingssudvalget og byrdefordelingsudvalget har — som jeg tidligere har sagt — én gang skudt visse udmærkede blomster; der ligger måske noget, som er på vej, under den frosne jords overflade, og det er muligt, at vi også dér kan finde noget, som mit parti kan glæde sig over.

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning kan vi altså ikke helt gå med til; det må undergå en væsentlig ændring med hensyn til den sidste fjerdedel.

Erhard Jakobsen: Det, der får mig til at blande mig i en debat, som vor ordfører ellers på udmærket måde har placeret sig i, var det ærede medlem hr. Poul Dams udtalelser om, hvilken begrænsning der burde være for det ubegrænsede, nemlig at man dog i alt fald ikke måtte komme under en promille på 55. Jeg håber enten, at jeg har misforstået det ærede medlem, eller at det

[Erhard Jakobsen.]

ærede medlem har misforstået det hele — det sidste er måske det sandsynlige. I alt fald håber jeg, at man i udvalget vil gøre sig helt klart, hvad jeg et par gange fra denne talerstol har peget på, at man må endelig ikke begynde at bedømme denne sag som så mange andre sager alene ud fra promiller. Må jeg minde om, at hvis man udskriver 55 promille i en kommune som den, jeg nu har med at gøre — og der er en halv snes andre, for hvilke det ligger på samme måde — så udskriver man for et ganske almindeligt menneske, der bor i et ganske almindeligt hus, 55 promille af et beløb på 30.000 kr. eller 50.000 kr. Den samme grund vil andre steder i landet være vurderet til en tiendedel heraf, men for de mennesker, der bor i husene, er deres indkomstforhold stort set de samme. Det kan da vist aldrig være rigtigt at tro, at man kan tilvejebringe ensartethed landet over ved at gå ud fra nogle promiller, når de promiller, der udskrives, beregnes af vidt forskellige beløb i forskellige dele af riget.

Jeg lyttede med glæde til talen om, at man også på dette punkt vil give det kommunale selvstyre bedre vilkår, og jeg skal pege på, at i de københavnske omegnskommuner venter vi en stigning i grundværdierne på mindst 125 pct., og derfor kommer vi slemt op at køre i adskillige kommuner, hvis vi er nødt til at blive på de 10 promille, der nu er bundgrænsen. Skal vi have disse 10 promille sat op til noget i retning af det, det ærede medlem taler om, så har man sat det kommunale selvstyre fuldstændig fra roret, og så kan mange mennesker — i min kommune har vi 800 personer over 65 år, som ejer eget hus; de 600 af dem har en indtægt på under 8.000 kr. — i alt fald godt sige farvel til deres hus, hvis de skal til at betale 55 promille.

Jeg ville lige minde om dette, inden man begynder på en seriøs drøftelse af disse spørgsmål.

Finansministeren (Poul Hansen): Jeg skal såmænd ikke gøre mange bemærkninger; der er vel ikke nogen grund til at yppe ufred på nuværende tidspunkt, da vi får en diskussion om disse spørgsmål, når lovforslagene foreligger.

Jeg vil dog gerne gøre den bemærkning,

måske navnlig til det ærede medlem hr. Johan Asmussen, at man kan måske have den opfattelse, at ejendomsbeskatningen, herunder også grundbeskatningen, er noget forældet o. s. v., men det er nu engang sådan, at nu er denne beskatning indarbejdet i det system, vi har, og vil man afskaffe den, og ville man navnlig afskaffe denne beskatning med ét slag, ja, så giver man jo de nuværende ejere en mulighed for ved salg af deres ejendomme at tage en fortjeneste hjem, der mere eller mindre nærmer sig værdien af den prioritet, som det offentlige på den måde drager ud, og det er dog et forhold, som man ikke helt kan se væk fra ved en ordning af disse spørgsmål. Det var det ene.

Det andet er, at jeg vanskeligt kan acceptere den tankegang, at det her drejer sig om en beskatning alene af landbrug eller alene af landbrug og bolig. Det er, som om man mener, at al anden produktion ikke har noget med jorden at gøre. Men det er jo ikke rigtigt. Så vidt jeg ved, er man da endnu ikke begyndt at foretage produktionerne oppe i flyvemaskiner. Man skal have et eller andet grundstykke til produktionsvirksomheden, man vil altså også derigennem blive belastet, og der er jo en vis erfaring for, at jo givtigere produktionen er, desto højere vurderes jorden, desto højere bliver også beskatningen pr. areal, så den betragtning, at det udelukkende er noget, der drejer sig om landbrug, er nu ikke helt rigtig.

I øvrigt skal jeg ikke gå ind i den diskussion, men blot igen bekræfte, at det er hensigten at fremskynde arbejdet i forenklingssudvalget så meget som muligt. Men det er jo også af diskussionen i dag fremgået, at der er adskillige problemer i den sammenhæng, som det vil være nyttigt at have kortlagt, inden vi går til en behandling af lovforslag. Derfor synes jeg, det er helt rimeligt og må være helt naturligt, at dette forenklingssudvalg nu gør sit arbejde færdigt, og at der så på grundlag heraf bliver fremsat lovforslag for tinget. Jeg skal naturligvis sørge for, at de synspunkter, der er kommet frem under debatten i dag, bliver bragt til udvalgets kundskab; så kan det jo tage dem med i betragtning ved det videre arbejde.

I øvrigt vil jeg gå ud fra, at det ærede medlem hr. A. C. Normann er helt enig i,

[Finansministeren.]

at fremgangsmåden må være den, jeg her har nævnt. Det ærede medlem har jo selv i sin tid som regeringsmedlem været med til at nedsætte forenklingsudvalget og dermed været med til at tilrettelægge den linje, der skal følges.

Jeg kan være ganske enig med det ærede medlem hr. Thisted Knudsen i, at man kan unde det ærede medlem hr. A. C. Normann en triumf. Man kan vel i ikke mindre grad unde det ærede medlem en triumf, selv om den må siges som i dette tilfælde at være billig.

Ordføreren for forslagsstillerne (A. C. Normann): Jeg opfattede ikke rigtig, om den sidste bemærkning fra den højtærede finansminister gik på mig eller gik på det ærede medlem hr. Thisted Knudsen. Billig eller ikke billig — blot det er en triumf, kan der være grund til at glæde sig over det.

I øvrigt er jeg enig med den højtærede minister i, at jeg selv har været med til at nedsætte det såkaldte forenklingsudvalg, og jeg er naturligvis ganske indforstået med, at spørgsmålet kommer til behandling dér.

Jeg vil gerne gøre nogle få bemærkninger til de ærede ordføreres udtalelser om forslaget og først sige i anledning af det ærede medlem hr. Ove Hansens bemærkning om dækningsafgiften, som der knytter sig forskellige problemer til, at jeg opfatter nu mere dette som værende et spørgsmål af teknisk art, der kan forhandles i udvalget; jeg vil i det hele taget sige, at dette med dækningsafgiften ikke er det mest afgørende for mig i denne sag, simpelt hen eller hovedsagelig af den grund, at for dækningsafgiftens vedkommende tilfalder jo hele beløbet i forvejen kommunerne.

Jeg tror, det er rigtigt at opretholde forslaget til folketingsbeslutning uanset den højtærede ministers velvillige tilsagn, fordi jeg ser sådan på det, at det kun kan fremme færdigbehandlingen af denne sag, at der går en behandling forud i udvalget nu, og jeg tror også, at den principielle debat her i folketinget har bidraget dertil på grund af den tilslutning, der er givet fra alle sider.

Jeg vil gerne takke det ærede medlem hr. Thisted Knudsen for hans tilslutning til den tanke, forslaget indeholder. Det ærede medlem var betænkelig ved at tillade kom-

munerne at lægge skat på jorden i den udstrækning, de vil, og han er altså indstillet på, at man ikke må have for højt et loft; det samme har spillet en rolle i de øvrige ærede ordføreres indlæg her; jeg tænker på venstres, de konservatives og de uafhængiges ordførere. Jeg tror nu ikke, man skal være så forfærdelig ængstelig for dette, eller at man behøver at lægge så afgørende vægt på det, at man siger, det drejer sig om 25 pct. af forslaget, men resten kan man takke for. Loftet skal være højere, end det er nu, dels på grund af, at vi har afskaffet grundstignings-skylden, dels fordi vi muligvis vil foretage en omlægning til kommunerne af statsgrundskylden, thi forhøjer vi ikke loftet, vil der blot blive tale om afskaffelse af en grundskyld, som vi har haft hidtil, og ikke om en omlægning af den. Derfor vil jeg i hvert fald meget håbe, at vi kan skaffe os tilslutning fra de ærede partier til højre i salen til at forhøje loftet med de promiller, som vi fjerner fra staten; men jeg mener altså ikke, at dette slår til.

Jeg forstår ikke rigtig den store betænkelighed ved at give kommunerne større bevægelsesfrihed end hidtil. Man må huske to ting: for det første letter det indkomstskatten i kommunerne, hvis disse beslutter sig til at forhøje grundskyldpromillen og forhøje udskrivningen på grundskyld, og for det andet har strukturen i de senere år, siden disse promiller blev fastsat, ændret sig så stærkt, at man næppe mere har kommuner af en sådan art, at det kan være så betænkeligt, som det kunne være dengang, fordi der kunne finde misbrug sted. Jeg tror, at forholdet mellem landbrugerne, hvis antal har været aftagende, og lønmodtagerne er et helt andet blot for få år tilbage, og den tilbøjelighed, der nu er til sammenlægning af kommunerne til meget større områder, gør også, at strukturen ændres afgørende overalt, hvor en sådan sammenlægning til større kommuneenheder kommer til at foregå.

Nu ville det ærede medlem hr. Thisted Knudsen gerne høres — det ærede medlem bliver som regel hørt — det ærede medlem ville gerne udtrykke sig på en sådan måde, at han blev hørt, og derfor gik han så vidt som at sige, at vi skulle sænke loftet. Nu tror jeg ikke, det ærede medlem bør bruge folketinget som øvelsesplads for sin rolle som TV-

[A. C. Normann.]

entertainer. Men det var lige ved at nærme sig det urimelige, synes jeg, når man samtidig med at foreslå skatterne omlagt fra staten til kommunerne oven i købet vil sænke loftet, således at der slet ikke bliver tale om noget i retning af en omlægning, men nærmest om en afskaffelse af både statsgrundskylden og statsejendomsskylden. Vi kan diskutere spørgsmålet loft eller ikke i udvalget og senere i folketinget. Jeg er ganske klar over, at loftet må hæves og hæves klækkeligt, og det tror jeg også der vil blive flertal for.

Bemærkningerne om skat på erhvervsvirksomheder og særskat på landbrug tror jeg ikke der er så forfærdelig megen rimelighed i, og jeg tror slet ikke, at folk ude omkring i landkommunerne føler dette som en realitet. Jeg er helt overbevist om, at mange, mange landkommuner, hvis ledelse er venstremænd — hvor altså det ærede medlem hr. Thisted Knudsens meningsfæller sidder med flertal i sognerådene — vil udnytte mulighederne for at udskrive mere på fast ejendom, hvis de derved letter kommunernes direkte skatter tilsvarende. Det er der mange grunde til: i perioder kan indtægterne svigte, og efterhånden bliver det så vanskeligt mange steder i landkommunerne at få indbyggere med fast løn hidrørende enten fra stillinger direkte i kommunen eller fra dyrlægevirksomhed o. lign. Det bliver også svært at få folk til hjælp i landbrugsbedrifterne, så i det hele taget tror jeg ikke, der i praksis kommer nogen vanskeligheder ud af det.

Der er også et andet synspunkt, der gør sig gældende. I visse egne af landet er der enkelte meget store gårdmænd, som er ganske overordentlig dygtige til at udnytte afskrivningsreglerne år efter år, og som derfor kan selvangive nul eller en meget beskedent indkomst, og så er det den eneste måde at beskatte disse folk på, som jo udmærket kan være meget velstillede og dygtige, og som udmærket kan føre bedrifterne igennem med et godt resultat.

Jeg siger også tak til det ærede medlem hr. H. C. Toft for hans tilslutning. Jeg bruger ikke udtrykket at afskaffe statsgrundskylden og bygningskylden; det er en omlægning, der er tale om. Jeg tror, det ærede medlem hr. H. C. Toft skal søge at nå frem til en

lidt bedre forståelse af sammenhængen mellem de faste skatter til staten og til kommunerne. Hensigten er jo den, at kommunernes skatteydere skal kunne mærke en lettelse. Hertil kommer, at denne omlægning er velbegrundet i den meget store indflydelse, kommunerne gennem deres politik på forskellige områder, såsom byggeordning, køb og salg af ejendomme og jordopkøb, på forhånd har på jordpriserne. Det forstår jeg vi er enige om.

Jeg skal i øvrigt ikke forlænge selve den principielle diskussion om grundskyld eller ikke. Det er jo en diskussion, der så ofte har været ført, at vi vistnok er ganske klar over hinandens hovedsynspunkter.

Det ærede medlem hr. Poul Dam havde sympati for forslaget, men var ængstelig for, at det kunne være med til at slå grundskyldtanken ihjel. Hvis det var min opfattelse, ville jeg overhovedet ikke have drømt om at fremsætte et sådant forslag. Jeg tror, det virker modsat. Jeg tror, vi ved at afskaffe forskellige former for ejendomsbeskatning, sådan som det er gået til med grundstigningsskylden, bidrager til at skade grundskyldtanken så meget, at det vil være besværligt i det hele taget at opretholde nogen grundskyld, hvis vi fortsætter på denne måde. Derimod skulle dette forslag gøre grundskylden som instrument mere levende, fordi den bliver mere praktisk og mere smidig, og fordi den øger kommunernes selvstyre og deres muligheder for at disponere efter de lokale behov.

Jeg vil også minde det ærede medlem om, at man i 200-300 kommuner allerede nu har nået — og i andre kommuner nærmer sig dertil — 35 promille til kommunen, 6 promille til staten og 14 til amtet, således at man i alt er oppe på 5,5 pct. i grundskyld, faste skatter plus dækningsafgift, og det er jo da slet ikke så lidt; i alt fald er det ikke noget, der begrunder nogen tale om, at vi nærmer os en tilstand, hvor grundskylden bliver slået ihjel.

Også det ærede medlem hr. Johan Asmussen gav tilslutning til forslaget. Selv om det ærede medlem er imod selve grundskylden, er han enig i, at skal den opretholdes, bør statsgrundskylden og ejendoms-skatterne overføres til kommunerne. Jeg sætter pris på, at det ærede medlem slutter sig til den tanke, og jeg kan altså udtale

[A. C. Normann.]

en, om jeg så må sige, tre fjerdedels tak til det ærede medlem.

Det ærede medlem ængstede sig for for høje promiller efter den næste vurdering, der formentlig vil komme til at resultere i ret betydelige stigninger. Jeg har lige begrundet, hvorfor jeg ikke tror, der er nogen grund til at ængste sig for dette. Jeg tror simpelt hen ikke, at kommunerne, selv om man udvider deres frihed meget betydeligt, i noget tilfælde vil se deres interesse i at misbruge den frihed, der her gives dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Ordføreren for forslagsstillerne (A. C. Normann): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående civil benyttelse af de militære flyvepladser [af A. C. Normann m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XIII) findes i tillæg A. sp. 1271, fremsættelsen i tidenden sp. 2553).

Sagen sattes til forhandling.

Forsvarsministeren (Victor Gram): Spørgsmålet om åbning af de militære flyvestationer for civil ruteflyvning har navnlig i det sidste par år været genstand for en vis offentlig interesse. Det er dog mit indtryk, at interessen har været begrænset til de nærmeste byer og opland omkring flyvestationerne Vandel, Skrydstrup og Karup, medens en række andre byer må antages at have en mere direkte interesse knyttet til etablering af civile lufthavne i disse byers nærhed.

Over for forsvarsministeriet har man fra trekantbyerne Vejle, Kolding og Fredericia fremsat ønske om åbning af Vandel flyvestation og fra sønderjyske kommuner ønske om åbning af Skrydstrup flyvestation for civil rudeflyvning. I den offentlige debat har endvidere ønsket om eventuel åbning af Karup flyvestation været fremført. Ud over disse samlede henvendelser om regelmæssig civil beflyvning har forsvarsministeriet fra tid til anden gennem de senere år for næsten samtlige flyvestationers vedkommende modtaget andragende fra kommunal eller privat side om enkeltvis start- og landingstilladelser. Medens det i enkelte tilfælde har været muligt trods betæneligheder at imødekomme lejlighedsvis andragender om start- og landingstilladelser, har spørgsmålet om åbning af samtlige jyske flyvestationer for regelmæssig civil trafik givet anledning til den største betænkelighed hos flyverkommandoen.

Chefen for flyvevåbenet har i en offentlig redegørelse, udsendt den 14. december 1963, motiveret sine betæneligheder først og fremmest gennem den vægt, der må lægges på flyvesikkerheden. Disse betæneligheder har chefen for flyvevåbenet senere uddybet i en redegørelse af 10. december 1964.

Flyvevåbenet råder i Jylland over to operative flyvestationer, der er rent militære, nemlig Skrydstrup og Karup, og som reserve Vandel flyvestation. Der foregår på flyvestationerne en intensiv øvelsesvirksomhed både som rene flyvevåbenøvelser, nationale og med NATO, og som samarbejdsøvelser med andre værn. Nogle af disse øvelser er forud planlagt, andre iværksættes uden varsel.

Herudover har flyvevåbenet allerede i fredstid opgaver i forbindelse med Danmarks luftforsvar samt redningstjeneste. Til disse opgaver står luftfartøjer klar til at starte døgnet rundt med øjeblikkeligt varsel. Der er altså tale om en virksomhed, der ofte medfører, at et stort antal fly er i luften samtidig, og som i sin art på væsentlige områder afviger fra civilflyvning.

Det må i denne forbindelse erindres, at $\frac{9}{10}$ af flyvevåbenets fly er jetfly, som er karakteriseret ved deres evne til hurtige, men relativt kortvarige præstationer. De nye F. 104-jetfly vil yderligere under-